

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Навчально-науковий інститут підготовки фахівців для підрозділів  
кримінальної міліції

Кафедра інформаційної та економічної безпеки

Методичні вказівки до самостійної роботи  
з дисципліни  
**«Інформаційне забезпечення ОВС»**

Галузь знань:	0304 - «Право»
Напрямок підготовки:	6.030402 - «Правоохоронна діяльність»
Ступень вищої освіти:	бакалавр
Форма навчання:	денна

**Харків, 2015**

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Інформаційне забезпечення ОВС» для тів напряму підготовки – 6.030402 «Правоохоронна діяльність», Харківський національний університет внутрішніх справ, 2015.

**СХВАЛЕНО**

Науково-методичною радою  
Харківського національного  
університету внутрішніх справ

\_\_\_\_\_ Протокол № \_\_\_\_\_  
(дата, місяць, рік)

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Вченою радою навчально-наукового  
інституту кримінальної міліції

\_\_\_\_\_ Протокол № \_\_\_\_\_  
(дата, місяць, рік)

\_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (П.І.Б.)

**ПОГОДЖЕНО**

Секцією Науково-методичної ради  
ХНУВС з технічних дисциплін

\_\_\_\_\_ Протокол № \_\_\_\_\_  
(дата, місяць, рік)

\_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (П.І.Б.)

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

На засіданні кафедри інформаційної та  
економічної безпеки

\_\_\_\_\_ Протокол № \_\_\_\_\_  
(дата, місяць, рік)

\_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (П.І.Б.)

**Рецензенти:**

Струков В.М., к.т.н., доцент, завідувач кафедри інформаційних технологій та захисту інформації;

Єрохін А.Л., д.т.н., професор, декан факультету комп'ютерних наук ХНУРЕ.

**Розробники:**

Зацеркляний Микола Мілентійович, проф. кафедри інформаційної та економічної безпеки, д.т.н., проф.;

Рог В.Є., викладач кафедри інформаційної та економічної безпеки ННІКМ.

ХНУВС

Харків  
2015

# 1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

самостійні заняття проводяться у комп'ютерному класі. Загальний обсяг – 16 годин.

**Мета** виконання індивідуального завдання - підвищення якості засвоєння навчального матеріалу та поглиблення знань з дисципліни.

Індивідуальним завданням, яке виконуються курсантами (слухачами) самостійно в поза аудиторний час, є розрахунково-графічне завдання з обраної теми.

## **Вимоги щодо виконання та оформлення:**

- 1) Індивідуальне завдання (РГЗ) оформлюється в друкованому вигляді на аркушах А4 (14 кегль, Times New Roman, одинарний інтервал); загальний обсяг звіту - 15-20 пронумерованих сторінок. Текст РГЗ викладається виключно державною мовою.
- 2) На титульній сторінці обов'язково вказується назва кафедри, дисципліни, номер варіанту (у відповідності до списку в журналі) та тема РГЗ.
- 3) Остання сторінка звіту обов'язково має містити список використаних джерел. Припускаються посилання на мережеві ресурси, оформлені належним чином.

## 2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами.

Номер модулю	Номер та назва змістового модулю, номер та найменування теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Література, сторінки	Вид контролю
		Всього	з них:						
			Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна Робота		
	Тема № 1: Юридичні ресурси Internet. Пошукові ресурси та пошукові сервери	10	2	-	-	6	4	1,3,4,6	
	Тема № 2: Організація планування та контролю опрацювання інформації в ОВС.	12	2	-	2	6	4	2,3,4,7	
	Тема № 3: Локальні інформаційні правові системи: Юрист+, Інфоюрист.	12	2	-	2	8	4	1,3,4,5	
	Тема № 4: Мережеві інформаційно-пошукові системи ЛІГА, Рада. Основи роботи з інформаційно-пошуковою системою ЛІГА:ЗАКОН	16	2	-	-	8	4	1,3,4,8	
Всього:		54	4	-	2	28	16		залік

## 3. методичні вказівки до самостійної роботи

### Тема № 1.

#### Юридичні ресурси Internet. Пошукові ресурси та пошукові сервери.

##### Навчальна мета заняття

Інформаційний простір Internet. Проблеми і питання, пов'язані з його стрімким розвитком. Інформаційно-правові ресурси. Юридичні Internet-портали.

Принципи функціонування клієнт-серверної технології. Поняття, функції та принципи роботи пошукових серверів. Найпопулярніші пошукові

сервери. Правила формулювання запитів. Додаткові параметри пошукових запитів. Додаткові можливості пошукових серверів.

Складові пошукових систем:

- агент (робот, павук, кроулер), що збирає інформацію в мережі;
- база даних, що містить інформацію, зібрану агентами;
- пошуковий механізм, який користувачі використовують як інтерфейс для взаємодії з базою даних.

Поняття механізму індексації. Поняття релевантності, методи визначення релевантності. Основні принципи визначення релевантності: кількість слів запиту; наявність тегів; розміщення слів у документах; питома вага слів, відносно яких визначається релевантність, у загальній кількості слів документу.

**Час проведення - 4**

**Час, що відводиться на самостійну роботу - 4**

#### **ЛІТЕРАТУРА**

(4, 6, 9-12, 15)

#### **Навчальні питання**

1. Поняття інформаційного простору.
2. Популярні юридичні портали.
3. Принципи функціонування клієнт-серверної технології.
4. Компоненти HTML сторінки.
5. Суть гіпертекстової форми подання Web-документів.
6. Способи завантаження веб-сторінок у браузері.
7. Поняття пошукового серверу.
8. Загальні принципи роботи пошукових серверів.
9. Загальні правила формулювання запитів.
10. Параметри поширеного пошуку
11. Додаткові можливості пошукових серверів.
12. Складові пошукових систем.
13. Механізм індексації інформації.
14. Поняття релевантності.
15. Принципи визначення релевантності.

**Тема № 2. Організація планування та контролю опрацювання інформації в ОВС.**

**Навчальна мета заняття**

Організаційна структура системи інформаційного забезпечення ОВС. Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему (ІПС) органів внутрішніх справ України. Мета, призначення, завдання ІПС. Інформаційні ресурси (об'єкти обліку) ІПС. Джерела формування інформаційних ресурсів ІПС.

Структура ІПС. Центральний вузол (банк даних) ІПС. Регіональні (обласні) вузли (банки даних) ІПС. Територіальний вузол ІПС. Порядок організації обміну інформацією між вузлами.

Використання та доступ до інформаційних ресурсів ІПС. Правила надання права доступу до інформаційних ресурсів (баз даних). центрального, регіонального та територіального вузлів ІПС.

Обліки в ОВС. Ієрархічна трирівнева структура інформаційних підрозділів МВС України. Завдання, які вирішуються на територіальному, регіональному та центральному рівні щодо збирання, накопичення, інтеграції інформації та формування ІБД. Основні завдання сектору інформаційних технологій.

**Час проведення - 4**

**Час, що відводиться на самостійну роботу - 4**

### **ЛІТЕРАТУРА.**

(1-7, 11, 13, 17)

### **Контрольні питання:**

1. Структура інформаційного забезпечення ОВС.
2. Поняття та нормативні підстави створення ІПС.
3. Мета, призначення, завдання ІПС.
4. Об'єкти обліку ІПС.
5. Структура ІПС.
6. Правила надання права доступу до інформаційних ресурсів ІПС.
7. Структура інформаційних підрозділів МВС України.
8. Задачі, що вирішуються у підрозділах першого (центрального) рівня інформаційної служби ОВС.
9. Задачі, що вирішуються у підрозділах другого (регіонального) рівня інформаційної служби ОВС.
10. Задачі, що вирішуються у підрозділах третього (територіального) рівня інформаційної служби ОВС.
11. Порядок організації обміну інформацією між вузлами.
12. Види обліків в ОВС.

### **Тема № 3. Локальні інформаційно-правові системи: Юрист+, Інфоюрист.**

#### **Навчальна мета заняття**

Призначення та функціональні можливості локальних інформаційно-пошукових систем. Інформаційно-пошукові системи Юрист+, Інфоюрист. Склад нормативної бази інформаційно-пошукових систем Юрист+, Інфоюрист. Особливості застосування локальних інформаційно-пошукових систем.

Поняття та правила використання ключових слів. Критерії пошуку. Особливості пошуку за реквізитами. Особливості контекстного пошуку. Побудова запитів. Розширені запити. Використання логічних умов для пошуку.

Робота з документами. Способи пошуку в документі. Передача документів до MS WORD.

#### **Час проведення - 4**

#### **Час, що відводиться на самостійну роботу - 4**

#### **ЛІТЕРАТУРА.**

(1, 4, 6, 9, 14, 16)

#### **Контрольні питання:**

1. Поняття локальної інформаційно-пошукової системи.
2. Як розпочати роботу з ІПС Юрист+, Інфоюрист?
3. Як викликати список ключових слів в ІПС Юрист+, Інфоюрист?
4. Як здійснювати пошук документа в базі ІПС Юрист+, Інфоюрист?
5. Здійснення контекстного пошуку в ІПС Юрист+, Інфоюрист?
6. Логічні умови пошуку.
7. Передача документ у Word.
8. Збереження створеного документ у файлі на диску.
9. Формати збереження документу.

### **Тема № 4 Мережеві інформаційно-пошукові системи ЛІГА, Рада. Основи роботи з інформаційно-пошуковою системою ЛІГА:ЗАКОН.**

#### **Навчальна мета заняття**

Призначення та функціональні можливості мережевих інформаційно-пошукових систем. Інформаційно-пошукова система "Ліга:Закон", склад

нормативної бази. Особливості застосування мережових інформаційно-пошукових систем.

Поняття та правила використання ключових слів. Критерії пошуку. Особливості пошуку за реквізитами. Особливості контекстного пошуку. Побудова запитів. Розширені запити. Використання логічних умов для пошуку.

Робота з документами. Способи пошуку в документі. Передача документів до MS WORD.

**Час проведення - 4**

**Час, що відводиться на самостійну роботу - 4**

### **ЛІТЕРАТУРА.**

(1, 4, 6, 9, 14, 16)

### **Контрольні питання:**

10. Поняття мережевої інформаційно-пошукової системи.
11. Як розпочати роботу з ІПС ЛІГА:ЗАКОН?
12. Що таке ключові слова?
13. Як викликати список ключових слів в ІПС ЛІГА:ЗАКОН?
14. Як здійснювати пошук документа в базі ЛІГА:ЗАКОН?
15. Здійснення контекстного пошуку в ЛІГА:ЗАКОН.
16. Логічні умови пошуку.
17. Передача документ у Word.
18. Збереження створеного документ у файлі на диску.
19. Формати збереження документу.

### **Теми розрахунково-графічних завдань:**

1. Автоматизовані інформаційні системи та технології, їх розвиток та класифікація.
2. Задача та структура інформаційного забезпечення ОВС.
3. Інформаційні обліки в ОВС.
4. Інформаційні підсистеми ОВС.
5. Правові інформаційно-пошукові системи.
6. Інформаційне забезпечення управління органами внутрішніх справ
7. Концепція розвитку системи інформаційного забезпечення ОВС України.



8. Нормативно-правове та організаційно-кадрове забезпечення інформаційної підтримки діяльності ОВС.
9. Тенденції розвитку систем інформаційного забезпечення діяльності поліції в розвинутих країнах світу
10. Загальна характеристика інтегрованої інформаційно-пошукової системи ОВС України.
11. Корпоративна інформаційно-комунікаційна мережа ОВС України.
12. Передумови використання математичних методів та ЕОМ в інформаційному забезпеченні органів внутрішніх справ України
13. Аналіз злочинності. Методи опрацювання статистичної інформації.
14. Прогнозування в органах внутрішніх справ.
15. Методика розробки кримінологічного прогнозу.
16. Підтримка прийняття управлінських рішень в ОВС.
17. Нормативне забезпечення електронного документообігу.
18. Проблеми переходу до електронного документообігу в ОВС.
19. Застосування інтелектуальних інформаційних технологій в ОВС.
20. Безпека інформаційних систем ОВС. Атаки на інформацію.
21. Попередження комп'ютерних злочинів.
22. Архітектура локальних правових інформаційно-пошукових систем.
23. Архітектура мережевих інформаційно-пошукових систем.
24. Призначення та можливості ППС «ЛІГА».
25. Призначення та можливості ППС «Рада».
26. Поняття робочого місця. Основні вимоги щодо організації робочого місця працівника органів внутрішніх справ.
27. Проблеми захисту комп'ютерної інформації в органах внутрішніх справ.
28. Історія розвитку мережі Інтернет.
29. Огляд існуючих систем планування та організації робіт.
30. Огляд сучасних проблем пошукових систем.
- 31.

#### **4. Інформаційне та методичне забезпечення**

##### **Рекомендована література.**

1. Закон України «Про національну програму інформатизації».
2. Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах».
3. Наказ МВС України «Про затвердження Положення про Інтегровану інформаційно-пошукову систему органів внутрішніх справ України»
4. Зацеркляний М.М. Інформаційні системи і технології в діяльності правоохоронних органів: навч. посіб. / Зацеркляний М.М., Наумов В.В. – Харків: Тимченко, 2010. – 382с. з іл.

5. Компьютерные технологии и управление органами внутренних дел. 2000. – 188с.
6. Мінченко А.В., Галас О.Р. Правова інформатика. Інформація та інформаційне забезпечення правоохоронних органів. 2004. – 436 с.
7. Сучасні проблеми інформатизації органів внутрішніх справ України. 2002.- 112с.
8. Руководство пользователя: Компьютерная правовая система "ЛИГА:ЗАКОН". – К.: ИАЦ „ЛИГА”, 2001. – 176 с.
9. Информатика. Базовый курс / Симонович С.В. и др. – СПб: Издательство «ПИТЕР», 2008.- 640 с.
10. Глинський Я. М. Практикум з інформатики: Навчальний посібник. – Львів: "Деол", 2001. – 224 с.
11. Курс правовой информатики / Учебник для вузов. О.А.Гаврилов. Издательство НОРМА - ИНФРА. Москва, 2000.
12. Введение в правовую информатику/Справочные правовые системы Консультант Плюс/ Под ред. Д.Б. Новикова, М. 1999.
13. Гайдамакин Н.А. «Автоматизированные информационные системы, базы и банки данных», М.: «Гелиос», 2002.
14. Абросимов А.Г., Абрамов Н.В., Мотовилов Н.В., Корпоративные экономические информационные системы, уч. пос. СГЭА, 2005.
15. Троян Г.М. Поиск в русскоязычной части Интернет: поисковая система Yandex // Радиолюбитель. Ваш компьютер. – № 1-3, 2000.
16. Портал ЛІГА:ЗАКОН [http:// www.ligazakon.ua](http://www.ligazakon.ua).
17. Портал «Верховна рада України» <http://rada.gov.ua>